

MODEL FOR ACCOUNTING OF IMPORT TRANSACTIONS

Stanislava Pancheva

NBU, Republic of Bulgaria, stgeorgieva@nbu.bg

Abstract: The scientific development deals with the analysis of transactions in the import of goods, examining their nature and highlighting their peculiarities for tax and accounting purposes. An attempt is made to formulate a definition for them for the purposes of accounting, which is lacking in the regulatory framework and in the specialized literature. In this regard, transactions in the import of goods are defined as a legally documented step-by-step process (a set of business-related and consistently performed business operations) whereby the supplier - a person registered under the Law on value added tax, transfers to a non-member country of the European Union of the client - a Bulgarian enterprise, registered under the Law on value added tax in the country, goods or ownership of them at a contractually agreed price. The specific features of the analyzed transactions covered by the proposed definition of import of goods are identified and characterized, which is essential for the organization and implementation of the reporting process in non-financial corporations.

In order to achieve greater depth of study, the rights and obligations of the parties involved in the transactions in the importation of goods, as well as the operations that make up their content - the purchase of goods, the transportation, loading, loading and unloading of goods, are examined and refined, stay of goods at ports, airports and warehouses, insurance of goods, etc. Two options for accounting treatment of the transactions examined are analyzed in national practice and a model for their accounting is developed on this basis. Outlines and differences in the two variants included in the model, as well as their advantages and disadvantages. A reasoned choice is made for accounting for imports of goods suitable for use in non-financial corporations. The specifics of the application of the model for accounting for imports of goods in real environment with respect to the import of goods under commercial credit, in a barter transaction or against exchange with other similar or dissimilar assets, as well as the acquisition of goods for which the advance has been paid in advance by the buyer to the seller. The mechanism for determining the customs taxable value, the taxable base and the amount of value added tax is presented in a practical example, aimed at illustrating the applicability of the accounting model of transactions for the import of goods into non-financial corporations. Finally, conclusions and a summary of the importance of the deals analyzed for the country's economic development are made.

Keywords: accounting, import, trade, foreign trade, goods

МОДЕЛ ЗА СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА СДЕЛКИТЕ ЗА ВНОС НА СТОКИ

Станислава Панчева

НБУ, stgeorgieva@nbu.bg

Резюме: В научната разработка се извършва анализ на сделките по вноса на стоки, като се изследва тяхната същност и се открояват особеностите им за данъчни и за счетоводни цели. Прави се опит да се формулира дефиниция за тях за нуждите на счетоводното им отчитане, каквато в нормативната база и в специализираната литература липсва. В тази връзка сделките по вноса на стоки се определят като законосъобразен документално обоснован поетапно протичащ стопански процес (съвкупност от взаимосвързани и последователно извършвани стопански операции), при реализирането на който доставчикът - регистрирано по Закона за данък върху добавената стойност лице в друга държава, нечленуваща в Европейския съюз прехвърля на клиента – българско предприятие, регистрирано по Закона за данък върху добавената стойност в страната стоки или собствеността върху тях срещу договорена надеждно определена цена. Открояват се и се характеризират специфичните черти на анализираните сделки, обхванати в предложеното определение за вноса на стоки, което има съществено значение за организирането и осъществяването на отчетния процес в нефинансовите предприятия.

За постигането на по-голяма дълбочина на изследването се проучват и прецизират правата и задълженията на страните, участващи в сделките по вноса на стоки, както и операциите, които съставляват тяхното съдържание - покупка на стоките, транспортиране, товарене, претоварване и разтоварване на стоките, престой на стоките на пристанища, летища и в складове, застраховане на стоките и т.н. Анализират се приложимите в националната практика два варианта за счетоводно третиране на изследваните сделки и на тази база се разработва модел за тяхното счетоводно отчитане. Извеждат се общите черти и различията в двата варианта, включени в модела, както и техните предимства и недостатъци. Прави се аргументиран

избор на вариант за счетоводно отчитане на вноса на стоки, подходящ за прилагане в нефинансовите предприятия. Описват се спецификите при прилагането на модела за счетоводно отчитане на вноса на стоки в реална среда по отношение на вноса на стоки в условията на търговски кредит, при бартерни сделки или срещу замяна с други сходни или несходни активи, а също и по отношение на придобиването на стоки, за доставката на които е преведен предварително аванс от купувача на продавача. Представя се и механизма за определяне на митническата облагаема стойност, на облагаемата основа и на размера на данъка върху добавената стойност в практически пример, чиято цел е да онагледява приложимостта на модела за счетоводно отчитане на сделките за вноса на стоки в нефинансовите предприятия. В заключение се правят изводи и обобщение относно значението на анализиранияте сделки за икономическото развитие на страната.

Ключови думи: счетоводство, внос, търговия, външнотърговски сделки, стоки

1. УВОД

Оперирането на предприятията от нефинансовия сектор на международните пазари създава условия за стимулиране на местното производство и благоприятства порцеса на навлизане на свежи финансови ресурси в националната икономика. Това, от своя страна, предопределя ръст в икономиката на страната и устойчива финансова стабилност в нефинансовия сектор. Ето защо международните търговски сделки, част от които е и вносът на стоки, заемат важно място в търговските отношения на Р. България.

Вносът на стоки е сделка с международен елемент, при която се осъществява трансгранична доставка на активи на територията на страната. Тя се извършва при условия, регламентирани в българското законодателство и в законодателството на страни, нечленуващи в Европейския съюз. Деноминирана е в чуждестранна валута (поне за една от страните при сделката) и включва голям брой непреки участници. Всичко това ѝ придава комплексен характер и я прави интересна и сложна за изпълнение.

Проучванията в специализираната литература и в практиката сочат, че материята, касаеща сделките за внос на стоки е трудна и дискуссионна. Това се дължи на обстоятелството, че за изпълнението на тези сделки се поставят редица въпроси, част от които все още не са намерили своето аргументирано решение. Такива например са някои въпроси, свързани с тяхното документирание, счетоводно и данъчно третиране. Затова може да се премаже, че проблемите, отнасящи се до счетоводното интерпретиране на сделките за внос на стоки са актуални и важни.

Изхождайки от значимостта на темата за обект на настоящата научна разработка се определят сделките за внос на стоки, а за предмет тяхното счетоводно третиране в нефинансовите предприятия. Целта е да се изследва процеса на счетоводното отчитане на вноса на стоки в нефинансовите предприятия и на тази база да се разработи, аргументира и апробира модел за неговото счетоводно отчитане.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА НА СДЕЛКИТЕ ЗА ВНОС НА СТОКИ

Съгласно разпоредбите на Закона за данък върху добавената стойност стоките се определят като вещи – движими и недвижими, в т.ч. електричество, вода, газ, топлинна и хладилна енергия и стандартен софтуер. (Стока, 2020: 1) Тяхното придобиване на територията на страната чрез внос от доставчик, намиращ се и опериращ в държава извън Европейския съюз, е вид трансгранична търговска сделка. (Масларов, Св., Д. Тошева-Георгиева, 2011: 9) Тя се характеризира с това, че осъществяването и се изразява във фактическото прехвърляне на актив и на собствеността върху него от продавач (чуждестранно лице) на купувач (местно лице). Особеност тук е, че участници в сделката са контрагенти от най-малко две страни, едната от които е извън Европейския съюз. Между тези две страни се извършва доставка по смисъла на Закона за данък върху добавената стойност, изразяваща се в „прехвърлянето на правото на собственост или на друго вещно право върху стоката, както и на всяко друго право на разпореждане със стоката като собственик“. (Закон за данък върху добавената стойност, 2019: чл. 6) Условието е доставчикът да е данъчно задължено лице, регистрирано за целите на облагането с данъка върху добавената стойност в друга държава, нечленуваща в Европейския съюз, а купувачът – местно лице, регистрирано по реда на Закона за данък върху добавената стойност в Р. България. От тук може да се обобщи, че вносът е процес, при който едно предприятие, регистрирано по реда на Закона за данък върху добавената стойност в страната, придобива стоки на територията на Р. България от чуждестранен доставчик, регистриран за целите на облагането с данъка върху добавената стойност в друга държава, нечленуваща в Европейския съюз.

Анализирайки по-обстойно вносът на стоки се установява, че той притежава някои особености: отъждествява се с въвеждането на несъюзни стоки на територията на страната, с поставянето на стоки под режим свободно обращение след режим пасивно усъвършенстване, с въвеждането на съюзни стоки на територията на страната от трети територии, които са част от митническата територия на Европейския съюз,

както и с всяко друго събитие, в резултат на което възниква митническо задължение. (Закон за данък върху добавената стойност, 2019: чл. 16) В същото време тази сделка не е налице, когато при въвеждане на територията на страната горепосочените стоки са със статут на временно складиране или са поставени в свободна зона или под митнически режими - митническо складиране, активно усъвършенстване, временен внос с пълно освобождаване от вносни мита, външен транзит. Или може да се обобщи, че внос на стоки има само, когато стоките в анализирания случай се допуснат за свободно обращение. (Закон за данък върху добавената стойност, 2019: чл. 16)

За да придобие счетоводна насоченост дефиницията за вноса на стоки следва да се обвърже с основните счетоводни характеристики на външнотърговските сделки. По-конкретно тук се визират специфики като: основават се на действащите закони, документално обосновани са, отговарят на определението за стопански процес, надеждо оценени са в стойност, водят до входящ поток от икономически ползи за предприятието-купувач и др.

Базирайки се на представените характеристики определението за внос на стоки би могло да се разшири през фокуса на счетоводството в следната насока: *законосъобразен документално обоснован поетапно протичащ стопански процес (съвкупност от взаимосвързани и последователно извършвани стопански операции), при реализирането на който доставчикът - регистрирано по Закона за данък върху добавената стойност лице в друга държава, нечленуваща в Европейския съюз прехвърля на клиента – българско предприятие, регистрирано по Закона за данък върху добавената стойност в страната стоки или собствеността върху тях срещу договорена надеждно определена цена.*

Анализът на предложената дефиниция показва, че на вноса на стоки са присъщи редица отличителни черти:

- участници в сделката са контрагенти най-малко от две различни държави;
- при нейното реализиране могат да се включат голям брой непреки участници като застрахователи, транспортни организации и т.н.; (Петрова, Д., 2006: 9)
- осъществяването ѝ изисква спазването на определени правила от различни национални законодателства; (Отчитане на външнотърговските сделки, 2010: 4)
- плащанията при нея поне за един от участниците са в чуждестранна валута, което изисква отчитането на курсови разлики; (Национален счетоводен стандарт 21 Ефекти от промените във валутните курсове, 2016; Международен счетоводен стандарт 21 Ефекти от промени в обменните курсове, 2012)
- вносът на стоки е стопански процес, респ. съвкупност от взаимосвързани и последователно осъществявани стопански операции; (Петрол, Л., 2008: 46)
- той се изразява в прехвърлянето на стоки или собствеността върху тях от доставчик (чуждестранно лице) на клиент (местно лице) срещу договорена цена, която може да се определи надеждно; (МСФО – Обща рамка, 2010)
- при реализирането му могат да се открият отделни етапи: подготовка, сключване и изпълнение на сделката; (Външнотърговска сделка: подготовка, сключване, изпълнение, 2014: 5-92)
- документално обоснован процес е, при който се изисква изготвянето на редица документи: търговски, транспортни, застрахователни и платежни; (Закон за счетоводството, 2019: чл. 4-10)
- и доставчикът, и клиента са регистрирани за целите на облагането с данък върху добавената стойност лица;
- доставчикът е чуждестранно лице от страна, нечленуваща в Европейския съюз, а клиента е лице, придобиващо стоките на територията на страната под български идентификационен номер;
- стоките, които са обект на сделката, имат надеждна оценка и водят до възникването на входящ поток от икономически ползи за предприятието-купувач.

Позовавайки се на изброените особености може да се обобщи, че вносът на стоки е комплексна и сложна сделка с международен елемент, при която българско предприятие придобива стоки, преминаващи през митница, с произтичащите от това последствия за страните.

3. ОРГАНИЗАЦИЯ И СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА СДЕЛКИТЕ ЗА ВНОС НА СТОКИ

Осъществяването на вноса на стоки се основава на договор за покупко-продажба, в който се определят правата и задълженията за страните, участващи в сделката. От гледна точка на купувача тези права и задължения се свеждат до следните: (Организация и отчитане на търговските сделки, 2010: 36-38)

- купувачът има право да получи стоката; да се разпорежда с нея, когато тя е само на отговорно пазене при него; да развали продажбата при наличието на достатъчно основания за това и други (да получи обезщетение за пропуснати ползи; да върне стоката обратно; да иска възстановяване на нейната равностойност, включително и на заплатените разходи; да задържи стоката, като иска намаляване на нейната

цена; да отстрани недостатъците на стоката за сметка на нейните доставчици; да иска продавчът да изпрати заместващи стоки, но без недостатъци);

- купувачът се задължава да приеме стоката; да заплати нейната цена; да пази стоката, когато продажбата е дистанционна; да преглежда стоката и да уведомява продавача при наличието на несъответствия (количествени, качествени или стойности).

Вижда се, че от счетоводна гледна точка вносът на стоки е сложен многокомпонентен процес, състоящ се от отделни стопански операции: покупка на стоката, транспортиране, товарене, претоварване и разтоварване на стоката, престой на стоката на пристанища, летища, в складове и др., застраховане на стоката и т.н. Обект на отчитане при тези операции са самите стоки; разходите и приходите, свързани с тяхното придвижване от доставчика до клиента, вкл. и тези по валутни операции; възникналите разчети по доставката (вземания и задължения); паричните средства, използвани за разплащане при сделката и др. Те се отразяват счетоводно с помощта на различни активни и пасивни синтетични счетоводни сметки, предвидени в индивидуалния сметкоплан на предприятието-вносител, към които се води аналитично отчитане, съобразно нуждите на управлението.

Наличието на голям брой операции, свързани с прехвърлянето на стоките и собствеността върху тях от доставчика на клиента и възможностите, които дава националното счетоводно законодателство са преопределили появата на два варианта за счетоводно отчитане на тези външнотърговски сделки в практиката – с/без използването на с-ка 301 Доставки. (Примерен национален сметкоплан, 2006: 3-16) Тези два варианта могат да се представят в модел за счетоводно отчитане на сделките за вноса на стоки, както в таблица № 1: (Отчитане на външнотърговските сделки, 2010: 59-72)

Таблица № 1: Модел за счетоводно отчитане на сделките за внос на стоки

Стопанска операция	Счетоводно отчитане на вноса на стоки с използването на с-ка 301 Доставки	Счетоводно отчитане на вноса на стоки без използването на с-ка 301 Доставки
1. Покупка на стоката	Д-т сметка 301 Доставки К-т сметка 401 Доставчици	Д-т сметка 304 Стоки К-т сметка 401 Доставчици
2. Начисляване на разходи по доставката на стоката (транспорт, застраховки, товаро-разтоварни разходи и др. за сметка на клиента)	Д-т сметка 301 Доставки К-т сметка 401 Доставчици, 4992 Други кредитори, 495 Разчети по застраховане	Д-т сметка 304 Стоки К-т сметка 401 Доставчици, 4992 Други кредитори, 495 Разчети по застраховане
3. Начисляване на акциз	Д-т сметка 301 Доставки К-т сметка 456 Разчети за акцизи	Д-т сметка 304 Стоки К-т сметка 456 Разчети за акцизи
4. Начисляване на митнически сборове	Д-т сметка 301 Доставки К-т сметка 457 Разчети с митници	Д-т сметка 304 Стоки К-т сметка 457 Разчети с митници
5. Начисляване на данък върху добавената стойност	Д-т сметка 453 Разчети за данък върху добавената стойност, четирицифрена сметка 4531 Начислен данък за покупките К-т сметка 457 Разчети с митници	Д-т сметка 453 Разчети за данък върху добавената стойност, четирицифрена сметка 4531 Начислен данък за покупките К-т сметка 457 Разчети с митници
6. Завеждане на стоката при клиента	Д-т сметка 304 Стоки К-т сметка 301 Доставки	Няма счетоводна статия
7. Разплащане с участниците в сделката по вноса на стоки	Д-т сметка 401 Доставчици, 4992 Други кредитори, 495 Разчети по застраховане, 456 Разчети за акцизи, 457 Разчети с митници К-т сметка гр. 50 Парични средства При тази счетоводна статия може да възникнат курсови разлики, отразявани по сметките: 624 разходи по валутни операции и 724 Приходи по валутни операции	Д-т сметка 401 Доставчици, 4992 Други кредитори, 495 Разчети по застраховане, 456 Разчети за акцизи, 457 Разчети с митници К-т сметка гр. 50 Парични средства При тази счетоводна статия може да възникнат курсови разлики, отразявани по сметките: 624 разходи по валутни операции и 724 Приходи по валутни операции

При анализа на двете представени в таблица № 1 възможности за счетоводно отчитане на сделките за внос на стоки се установява, че между тях има общи черти, но и различия. Общото е, че те водят до еднакъв краен резултат, до еднакви промени в годишния финансов отчет и до еднакъв размер на дължимия данък върху добавената стойност, отразен в дневника за покупките на клиента. Различието е по отношение на: обема на счетоводната работа и броя на съставяните счетоводни статии. И още за разлика от първия вариант, при които ясно се вижда доставната стойност на придобитите стоки, то при втория вариант нейното изчисляване е по извънсчетоводен път и това налага допълнително пресмятане, често свързано с допускането на технически и други грешки.

По-задълбоченият анализ на установените различия между двата варианта за счетоводното отчитане на сделките за вноса на стоки показва още, че по отношение на отражението на информацията за закупените стоки в годишния финансов отчет не се установяват различия. Не се нарушават и постановките, предвидени за текущото счетоводно отчитане в действащия Закон за счетоводството. (Закон за счетоводството, 2019: чл. 3) Това дава основание да се определи, че и при двата варианта не е нарушено изискването за вярно и честно представяне на данните във финансовия отчет.

Вижда се, че въпреки по-големия брой счетоводни статии първият вариант на отчитане на сделките за вноса на стоки (с използването на с-ка 301 Доставки) има повече предимства:

- не се нарушава изискването за вярно и честно представяне на данните във финансовия отчет;
- спазени са изискванията към текущото счетоводно отчитане, постановени в действащия Закон за счетоводството;
- ясно личи доставната стойност на стоките и не се налага допълнително извънсчетоводно пресмятане във връзка с нейното установяване.

Набелязаните предимства дават основание да се определи, че първият вариант на отчитане на сделките за вноса на стоки (с използването на с-ка 301 Доставки) е по-подходящ за използване в практиката на нефинансовите предприятия, а и за целите на научното изследване. Следователно той трябва да остане в модела за счетоводно отчитане на сделките за вноса на стоки.

За да придобие завършеност моделът за счетоводно отчитане на сделките за вноса на стоки (с/без използването на с-ка 301 Доставки) трябва да се обвърже и с няколко допълнителни специфики, касаещи извършването на външнотърговските сделки и тяхното счетоводно отражение. По-конкретно тук се имат предвид:

- особеностите при осъществяване на сделките в условията на търговски кредит (с разсрочено плащане на дължимата сума на доставчика, вкл. и лихвата);
- особеностите при осъществяване на сделките при определени условия (бартер, замяна на активи); и
- особеностите при осъществяване на сделките на база предварително преведен аванс от купувача на доставчика.

Представените особености при осъществяване на сделките за вноса на стоки рефлектират пряко върху счетоводно отчитане и водят до цялостно или частично изменение на разработения счетоводен модел. (Отчитане на външнотърговските сделки, 2010: 59-72; 101-106)

4. АПРОБИРАНЕ НА МОДЕЛА ЗА СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА СДЕЛКИТЕ ЗА ВНОС НА СТОКИ

При апробирането на модела за счетоводно отчитане на сделките за вноса на стоки в практиката на нефинансовите предприятия се открояват и други особености, касаещи определянето на доставната стойност на стоките, на митническата облагаема стойност на стоките и на размера на данъка върху добавената стойност. Те могат да се онагледят чрез следния пример:

Пример: За вноса на стоки от САЩ в българско предприятие, регистрирано по Закона за данък върху добавената стойност са известни следните данни: покупна цена на стоките по фактура 1 000 щатски долара по курс на БНБ към датата на фактурирането 1.26 лв. за долар; транспортни разходи и застраховки на стоките за сметка на купувача 200 щатски долара по курс на БНБ в деня на операцията 1.25 лв. за долар; митнически сборове 500 лв., валутен курс, приложен към митническата оценка на стоките 1.20 лв. за долар.

Използването на модела за счетоводно отчитане на сделките за вноса на стоки при решаването на примера може да се види в таблица № 2.

Таблица № 2: Приложение на модела за счетоводно отчитане на сделките за вноса на стоки

Стопанска операция	Счетоводно отчитане на вноса на стоки с използването на с-ка 301 доставки
Покупка на стоките	Д-т сметка 301 Доставки 1260 К-т с-ка 401 доставчици 1260
Начисляване на разходи по доставката на стоките (транспорт, застраховки, товаро-разтоварни разходи и др.) за сметка на клиента	Д-т сметка 301 Доставки 250 К-т сметка 401 Доставчици 250
Начисляване на митнически сборове	Д-т сметка 301 Доставки 500 К- т с-ка 457 Разчети с митници 500
Начисляване на данък върху добавената стойност	Д-т сметка 453 разчети за данък върху добавената стойност, четирицифрена сметка 4531 Начислен данък за покупките 388 К-т сметка 503 Парични средства 388
Завеждане на стоките при клиента по доставна стойност	Д-т сметка 304 Стоки 1510 К-т с-ка 301 Доставки 1510

Пояснения: 1. Митническите сборове се определят на база митническата тарифа, като за целта се изчислява митническата облагаема стойност на стоките: 1 440 лв. = (1000 щатски долара + 200 щатски долара) x 1.20 лв. за долар; 2. Данъкът върху добавената стойност е в размер на 388 лв. и се определя в процент (20%) върху облагаемата (данъчната) основа 1940 лв. = (1440 лв. + 500 лв.). 3. При счетоводното отчитане на вноса на стоките се използва сметка 301 Доставки.

Апробирането на модела за счетоводно отчитане на вноса на стоки показва, че същият е законосъобразен, методологически издържан и практически приложим в нефинансовите предприятия.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение може да се определи, че сделките за вноса на стоки са законосъобразен документално обоснован поэтапно протичащ стопански процес, при реализирането на който доставчик - регистрирано по Закона за данък върху добавената стойност лице в друга държава, нечленуваща в Европейския съюз прехвърля на клиент – българско данъчно задължено предприятие стоки или собствеността върху тях срещу договорена надеждно определена цена. За неговото счетоводно отразяване в националната практика са познати два варианта. От тях по-приемлив е варианта със използването на с-ка 301 Доставки по следните причини: не се нарушава изискването за вярно и честно представяне на данните във финансовия отчет; спазват се постановките за текущото счетоводно отчитане, предвидени в Закона за счетоводството; ясно личи размера на доставната стойност на стоките; при апробирането му се установява, че е законосъобразен, методологически издържан и практически приложим в нефинансовите предприятия. Затова този вариант е използван за основа на разработения и апробиран законосъобразен, методологически издържан и практически приложим модел за счетоводно отчитане на сделките за вноса на стоки.

ЛИТЕРАТУРА

- Масларов, Св., & Тошева-Георгиева, Д. (2011). *Финансиране на външнотърговските сделки*. София: НБУ.
- Меравзчиев, Г., Баташки, Г., Иванова-Кузманова, Ст. Панчева, Михайлова Р. (2010). *Отчитане на външнотърговските сделки*. Свищов: Ценов.
- Минков, В., Божинова, М., Илийчовски, С. и др., (2010). *Организация и отчитане на търговските сделки*. Свищов: Ценов.
- Петрова, Д. (2006). *Счетоводно отчитане на външнотърговските сделки*. София: Тракия-М.
- Петров, Л. (2008). *Основи на счетоводството*. София: Мартилен
- Стока. (2020). Налично в: <http://balans.bg/475-9-4-definicii-i-opredelenija-v-danychni-i-schetovodni-zakoni/>, последно посетена на 18.02.2020.
- Закон за данък върху добавената стойност*. //Държавен вестник, 2006, № 63 посл. изм. 2019, № 102. Наличен в: <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135533201>, последно посетен на 18.02.2020.
- Национален счетоводен стандарт 21 Ефекти от промените във валутните курсове*. (2016) Налични в: <http://balans.bg/182-nss-21-efekti-ot-promenite-vyv-valutnite-kursove/>, последно посетена на 18.02.2020.
- Международен счетоводен стандарт 21 Ефекти от промени в обменните курсове*. (2012) Налични в: <http://balans.bg/225-mss-21-efekti-ot-promeni-v-obmennite-kursove/>, последно посетени на 18.02.2020.

МСФО – Обща рамка. (2010) Налични в: <http://balans.bg/534-msfo-obshta-ramka/> , последно посета на 18.02.2020

Външнотърговска сделка: подготовка, сключване, изпълнение. (2014) София: Нова звезда.

Закон за счетоводството. //Държавен вестник, 2015, № 95 посл. изм. 2019, № 37. Наличен в: <https://www.ides.bg/за-института/документи/закон-за-счетоводството/>, последно посетен на 18.02.2020.

Примерен национален сметкоплан (допълнен с шифри на сметките). (2006) Свищов: Ценов.